

Het International Forestry Students Symposium 1992 in Italië

Van 20 september tot en met 1 oktober j.l. vond in Italië - Padua en omgeving - het 20e International Forestry Students Symposium (IFSS) plaats. Het IFSS is een internationale meeting die beoogt universitaire bosbouwstudenten uit de gehele wereld jaarlijks met elkaar in contact te brengen, zodat ze ideeën, ervaringen en gegevens kunnen uitwisselen. In Italië gingen ca. 80 bosbouwstudenten en recent afgestudeerden uit Europa, Azië, Australië, Afrika en Latijns Amerika met elkaar in discussie over de problemen waarmee de hedendaagse bosbouw te maken heeft. Het centrale thema was dit jaar: "Learning from forests". Nederland werd in Italië door vier Wageningse bosbouwstudenten, waaronder de auteur, vertegenwoordigd. In 1991 werd het IFSS in Wageningen gehouden.

"The increased environmental awareness nowadays overcomes political obstacles, administrative barriers and widely involves many different societies. Nevertheless, this awareness has to be supported by a corresponding cultural and scientific integration program. This is the reason why forestry students from all over the world have been engaged in organizing their annual meeting, the International Forestry Students Symposium (IFSS) since 1972."

Dit citaat uit het programmaboek van de 20^e editie geeft de beweegredenen aan die ooit ten grondslag lagen aan het International Forestry Students Symposium. Studenten vonden het tijd dat ook zij op een internationaal niveau met collega's van gedachten konden wisselen, net als professionele bosbouwers. Van 1972 tot 1986 vormde Groot-Brittannië steeds de locatie voor het IFSS. In 1986 viel aan België de eer van het eerste continentale symposium ten beurt, waarna Duitsland, Noorwegen, Polen en Portugal volgden. Met ingang van het 19^e IFSS in Wageningen werd het overwegend Europese karakter ingewisseld voor een mondiaal imago, gezien het grote aantal studenten uit Afrika, Azië en Latijns Amerika dat in de Gelderse stad aanwezig was.

Uit het IFSS is in de loop der jaren ook de IFSA (International Forestry Students Association) ontstaan. Deze organisatie wil de contacten tussen bosbouwstudenten onderling en tussen bosbouwstudenten en de buitenwereld bevorderen door naast het IFSS diverse internationale ontmoetingen te organiseren, informatie te verschaffen door bijvoorbeeld een nieuwsbulletin uit te geven en de bosbouwstudenten internationaal te vertegenwoordigen.

Langzamerhand begint er binnen de internationale bosbouwwereld meer aandacht te komen voor IFSS, IFSA en andere studenten-aangelegenheden. Dit moge blijken uit het feit dat de president van de IUFRO (International Union Forestry Research Organisation), Dr Salleh Mohd. Nor, zo-

wel in Wageningen als Italië plaats had in het comité van aanbeveling en een groot supporter is van het IFSS. In Wageningen was de Europese Gemeenschap vertegenwoordigd, in Italië had de FAO (Food and Agriculture Organisation of the United Nations) een belangrijke inbreng tijdens de openingsdag bij monde van Prof. dr. Schlegel.

Wageningen

Wageningen was vorig jaar plaats van handeling van het 19^e IFSS. 124 bosbouwstudenten uit 38 landen - en voor het eerst met een serieus aantal deelnemers van buiten Europa - discussieerden met elkaar over het thema "Forests, a growing concern". Tijdens het Wageningse symposium werd er gesproken over onderwerpen die de bosbouwwereld in de komende jaren zullen beheersen. Zaken als educatie, de verhouding tussen Noord en Zuid, de problematiek van het tropisch hardhout, het bebossen van landbouwgronden in landen van de Europese Gemeenschap en de inhoud van begrippen als duurzaamheid en draagkracht stonden centraal. De slotverklaring van "Wageningen" kan kortweg omschreven worden als: "Bosbouwer, kom uit je bos!"; contacten tussen de bosbouwwereld en de omgeving moeten danig worden verbeterd. Inmiddels zijn de proceedings van dit symposium, waarin de lezingen van het seminar, een selectie uit de papers van de deelnemers en de slotverklaringen, door de IUCN (International Union of Conservation of Nature) gepubliceerd. Op 6 november van het vorig jaar vond de officiële pre-

■ Excursie door het berglandschap van de Dolomieten.

Wageningen te zenden.

Op het programma van het IFSS stonden een seminar tijdens de openingsdag, workshopsessies, excursies en andere activiteiten als lezingen, culturele avonden en bijeenkomsten van de IFSA.

Openingssessie

Tijdens een IFSS vormt de openingssessie traditioneel het meest formele gedeelte. Veelal worden kopstukken uit de internationale bosbouw wereld benaderd om hun visie te geven omtrent het thema van het symposium.

Gedurende het IFSS in Wageningen werd door sprekers als dr Salleh Mohd. Nor, president van de IUFRO, en Professor dr ir RAA Oldeman van de Wageningse Vakgroep Bosbouw het belang benadrukt van milieuvorlichting en -educatie in het algemeen en bosbouwonderwijs in het bijzonder. Deze tijd wordt gekenmerkt door een groeiend bewustzijn met betrekking tot het milieuvraagstuk. Dit maakt een nieuwe manier van voorlichting en educatie mogelijk en vooral noodzakelijk.

Misschien wel om deze reden gaven de organisatoren van het Italiaanse IFSS de ontmoeting het thema "Learning from forests" mee. Dit leren moest in een ruim kader worden gezien; niet uitsluitend bosbouwonderwijs, maar bijvoorbeeld ook het ervaren van het bos op verscheidene manieren - mensen kunnen leren van het bos.

De openingssessie in de aula van de Universiteit van Padua bood een aantal sprekers de gelegenheid om op het thema in te gaan. Naast een beschouwing over het (universitaire) bosbouwonderwijs in Italië - een land met 3.058 bosbouwstudenten op uni-

sentatie van het boekwerk plaats in het Wageningse International Agricultural Centre.

Italië 1992

De organisatie van het 20^e IFSS was in handen van studenten van de Vakgroep Land- en Bosbouw van de Universiteit van Padua. Het eerste gedeelte van het symposium vond dan ook plaats in deze oude universiteitsstad in het noordoosten van Italië. Na het stationaire gedeelte werd - en dat maakte dit IFSS uniek - een rondreis gemaakt door noordoost Italië, van Padua naar Cortina d'Ampezzo en Verona. Onderweg werden bosgebieden in de

kuststreek, de laagvlakte, het middelgebergte en de Dolomieten bezocht.

Onder de ongeveer 80 deelnemers aanwezig in Italië waren studenten van alle continenten te vinden. Naast vertegenwoordigers uit praktisch alle Europese landen waren vooral Azië en Latijns-Amerika sterk vertegenwoordigd, met deelnemers uit Indonesië, Maleisie, India en Nepal resp. Brazilië, Chili en Costa Rica. Helaas verschenen er slechts drie deelnemers uit Afrika, in tegenstelling tot vorig jaar toen ook de Afrikanen door sponsors in staat werden gesteld een grote afvaardiging naar

versitair niveau in 1991 - werd er op verschillende vormen van bosbouw- en milieu-educatie ingegaan. Prof. dr Schlegel, directeur van de Divisie Bosbouwonderwijs van de FAO, plaatste het onderwijs in een mondiaal perspectief en vertelde over de inspanningen die de FAO zich getroost om het bosbouwonderwijs in vooral ontwikkelingslanden te stimuleren. Prof. dr Poli, wetenschappelijk adviseur bij de Italiaanse televisie, besteedde aandacht aan de rol van de media bij de informatievoorziening omtrent het milieu. Zijn mening dat het de taak van de media is om het publiek volledig en exact - en dan maar wat minder spectaculair - te informeren vond alom bijval. Veel deelnemers verhaalden over de rol van de media in hun land; vaak vervullen commerciële televisie-zenders een kwalijke rol door milieu-nieuws aan te dikken, te sterk te dramatiseren of juist te mooi voor te stellen. Kijkcijfers zijn doorslaggevend. Deskundigen op milieugebied moeten trachten deze informatieverschaffing in positieve zin te beïnvloeden. Gezegd moet worden dat het centrale thema tijdens het verloop van het symposium nauwelijks verder uitgediept werd. Een gemiste kans; voortbordurend op de Wageningse discussie zou bijvoorbeeld een interessante dialoog kunnen zijn ontstaan tussen docenten en consumenten van onderwijs. Zei Dr Salleh immers niet dat juist de nieuwe generatie bosbouwers de mogelijkheid heeft de bosbouw een nieuw en ook voor de buitenwereld aantrekkelijk gezicht te geven? Momenteel is op veel universiteiten bosbouwonderwijs het ondergeschoven kindje en wordt het verrichten van onderzoek op een voetstuk geplaatst.

Workshops

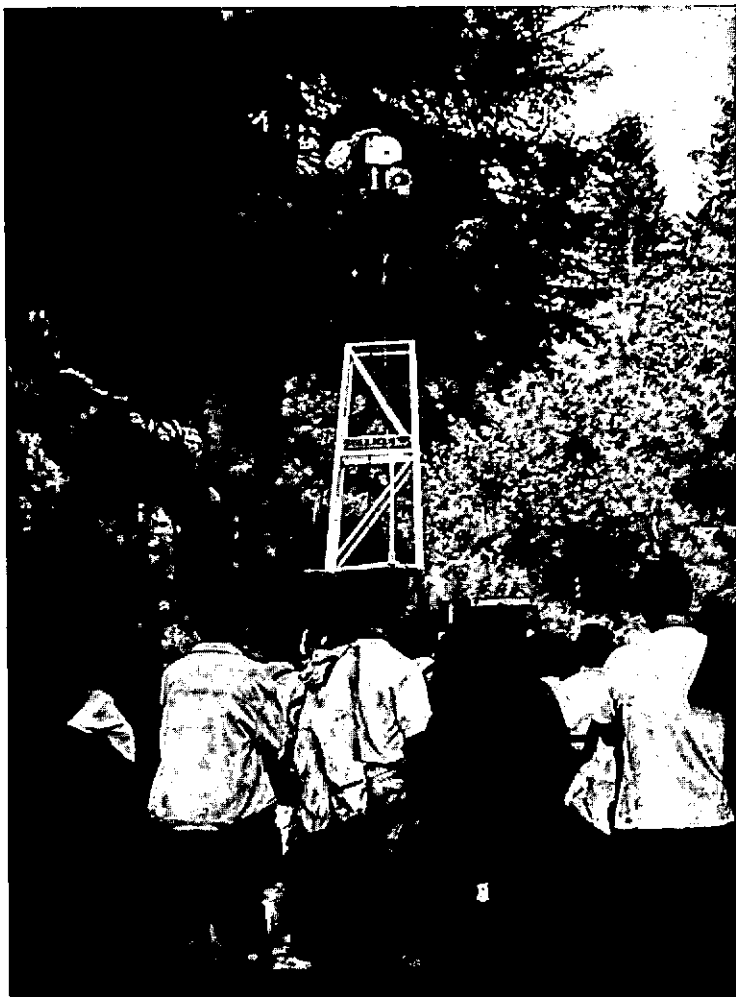
Tijdens de sessies van acht ver-

schillende workshops werden uiteenlopende aandachtsvelden binnen de bosbouw besproken. Weinig verrassende onderwerpen als Biodiversity, Forest Fauna, Wood processing, Forest Economics en Landscape Management stonden centraal. De deelnemers presenteerden hun paper (artikel), vaak een case-study uit het land van herkomst. De nogal algemene bewoordingen waarin de thema's van de workshops vastgelegd waren bemoeilijkten de discussie; onderwerpen en interesses lagen niet zelden te zeer uiteen. De resultaten die tijdens de slotdag gepresenteerd werden bestonden dan

ook voornamelijk uit cliché's of opereerden op het niveau van "in my country"; de stap van case-study naar hoofdthema bleek te groot. Beter was het wellicht geweest de inhoud van de workshop vooraf wat meer te concretiseren of zelfs te sturen.

Als voorbeeld kan de workshop Landscape Management dienen. De gepresenteerde papers behandelden achtereenvolgens botanische tuinen in Florence en Lissabon, planning en beheer van stedelijk bos, natuurbescherming in Beieren, bosaanleg op

■ *Aandacht voor houtoogst met behulp van een kabelsysteem in het Italiaanse middelgebergte.*

20th I.F.S.S. ITALIA '92

Comune di Padoya

Learning from Forests

■ Figuur 1. Voorkant van het officiële programmaboek.

voormalige uraniummijnen in Australië en de invloed van menselijke activiteiten als mijnbouw op het landschap. Het bleek haast ondoenlijk om van dit samenstel van case-studies tot een zinvolle discussie op het niveau van het workshop-thema te komen. Uiteindelijk kwam de groep toch met de conclusie dat bij planning van het landschap bosbouwers deel uit moeten maken van een team waarin ook landschapsarchitecten, sociologen, botanici, etc. plaats nemen, zodat bosbouwkundige kennis een wezenlijke bijdrage aan planning en management kan leveren.

Excursies

De excursies vormden wellicht het aantrekkelijkste onderdeel

van het officiële programma. Onderwerpen als natuurbescherming, houtoogst, bosbescherming, recreatie, erosie- en lawnebestrijding werden aan de hand van Italiaanse voorbeelden in het veld behandeld.

Zo werd het Nationaal Park Dolomiti d'Ampezzi bezocht; in dit deel van de Italiaanse Alpen staat bescherming van de natuurwaarden centraal. Recreatie wordt toegestaan, zij het onder stringente voorwaarden.

Een andere excursiepunt vormde de gemeenschap van Val di Fiemme. Deze gemeenschap mag zich verheugen in een zekere vorm van autonomie. De houtzagerij is eigendom van de bevolking, evenals de bossen waar de zagerij het hout vandaan

haalt. De opbrengsten van de moderne fabriek komen ook aan de gemeenschap ten goede; zo worden er studiebeurzen van inwoners mee gefinancierd. Een mooi voorbeeld van "social forestry".

Lezingen, culturele activiteiten en IFSA-sessies

Op diverse locaties in Noord-Italië werden de participanten vergast op een mini-seminar. In het opleidingsinstituut voor boswachters in Laggio di Cadore werd er gesproken over de verschillende bostypen van de Dolomieten en hun karakteristieke vormen van flora en fauna. In Arabba, eveneens gelegen in het gebergte, werd een lezingencyclus verzorgd door een plaatselijk instituut dat zich onder meer bezig houdt met de bestrijding van lawines. Zoals bekend is hierbij een voorname rol weggelegd voor de bosbouw.

De IFSA-sessies worden jaarlijks tijdens het IFSS afgewerkt. De vertegenwoordigers van studentenverenigingen uit de verschillende landen besluiten over het functioneren van hun mondiale organisatie. Helaas viel ook dit jaar op dat studenten toch al in de greep van de bureaucratie verkeren. Gekrakeel over de formele organisatie-structuur verhinderde opnieuw dat er veel aandacht aan het verbeteren van de externe contacten kon worden geschonken. Dit in tegenspraak tot de steeds gehoorde wens dat bosbouwers hun introverte manier van handelen moeten opgeven en deel van de maatschappij moeten gaan uitmaken.

Evaluatie

Als er al gesproken kan worden van enige slotverklaringen van dit 20^e IFSS, dan moeten genoemd worden het feit dat de wereld van nu vraagt om een andere informatievoorziening waar het het

milieu betreft, de veranderende rol die van de bosbouwer gevraagd wordt en een nieuwe vorm van bosbouwonderwijs die op deze veranderende rol inspeelt. Met de veranderende rol wordt vooral bedoeld dat de hedendaagse bosbouwer de stap naar de maatschappij moet wagen; bosbouw speelt zich immers af binnen het krachteveld tussen bos en deze maatschappij. Met zijn of haar specifieke expertise kan de bosbouwer bijdragen aan een succesvolle aanpak van het vraagstuk van het verantwoord gebruik van de natuurlijke hulpbronnen.

Het IFSS heeft nooit de pretentie gehad op zuiver wetenschappelijke leest geschoeid te zijn. De ervaringen van het 20^e IFSS bevestigden dit; tot een serieuze uitdieping van het centrale thema kwam het nooit en de opzet en in-

vulling van de verschillende workshops liet veel te wensen over. Werd in Wageningen nog de nadruk gelegd op seminar, workshops en slotverklaring - kortom inhoudelijke aspecten - in Italië stond vooral de gezelligheid en sfeer van solidariteit, het "wij, bosbouwers"-gevoel, voorop.

Het grote belang van het IFSS moet echter gezocht worden in het contact - al tijdens de studietussen toekomstige bosbouwers uit de gehele wereld. Meestal nog niet geplaagd door vooral politieke barrières komt men vaak tot een openhartige dialoog, waarbij inzichten en ervaringen worden uitgewisseld. De horizon van de student wordt verbreed tot buiten collegezalen of leerbossen, tot over de landsgrenzen. Juist in een wetenschapsgebied als de bosbouw is

internationale samenwerking van cruciaal belang.

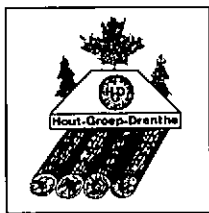
Opvallend is het dan steeds weer dat alle bosbouwstudenten te kampen hebben met vergelijkbare problemen en naar vergelijkbare oplossingen zoeken.

Bovendien begint de aandacht van de buitenwereld toe te nemen. In Italië was er veel aandacht van de pers; o.a. van regionale televisiestations. Studenten kunnen zo prima als ambassadeurs van de bosbouw dienen; ze kunnen vaak veel vrijer spreken, niet door formele banden belemmerd.

Voor wat betref de toekomst van het IFSS: In 1993 wordt een volgende mijlpaal bereikt. Voor het eerst wordt het symposium buiten Europa georganiseerd, daar Maleisië of Australië die verantwoordelijkheid op zich zal nemen.

TE KOOP GEVRAAGD

POPULIER

- Lengte: 1, 2 of 2.50
- Doorsnee: 8-40 cm
- Kwaliteit: vers, kromming toegestaan, verkleuring mag; geen rot

Tel. en fax: 05284-2808, b.g.g. 05284-1493

Boomkwekerijen
ZUNDEBT BV

Meirseweg 45
4881 MJ Zundert
Telefoon 01696-72250
Telefax 01696-75832

**Planten
voor bosaanleg en
landschapsbeplantingen**

Loofhout • Naaldhout • Populieren • Bomen
in plug en volle grond

Voor de modernste teelten - Geworteld in traditie

Maatschap

Daamen

Schoonderwoerd

Miedema

De Klein

ONDERZOEK EN ADVIES IN BOSBOUW EN
INFORMATIEVOORZIENING

- Bosinventarisaties
- Bosbeheersplanning en -controle
- Onderzoek en adviezen
- Automatisering
- Informatieanalyse en -management

Dijkhof 14
4021 GE Maurik

Tel.: 03449 - 3081
Fax: 03449 - 2456

Sluit een huwelijk van natuurlijk
fins grenehout met hollandse
architectuur en je krijgt een top-
kwaliteit om in te wonen, een on-
vervalst Finn-Logs huis.
Gelukkiger huwelijk bestaat niet!!

FINN-LOGS

**architectuur
in hout en glas,
gebruikmakend van...
en in harmonie
met de natuur zelf.**

Bel even voor een vrijblijvend
nader gesprek, of voor meer
schriftelijke informatie.

Finn-Logs

Idsteinlaan 15
5252 BJ Vlijmen
Telefoon 04108-16344
Telefax 04108-18337

